

Verksamhet

Storgårds lantbruk Ab

Ärende

Ansökan avser revidering av villkor i miljötillstånd samt utökad djurhållande verksamhet i Rangsby, Saltvik.

Verksamheten är miljögranskningspliktig enligt 3 mom. 10 § landskapslag (2008:124) om miljöskydd. Sökanden har dock valt att fortsätta med miljötillstånd enligt 10 § 2 mom. i miljöskyddslagen.

Beslut

Miljötillstånd

ÅMHM reviderar villkoren i miljötillstånd för befintlig djurhållande verksamhet samt beviljar tillstånd för utökad verksamhet gällande nybyggnation av hönsbus.

Miljötillstånd beviljas med stöd av 17 § 1 mom. landskapslagen (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Tillståndshavaren är alltid skyldig att följa nyare lagstiftning, om den skiljer sig från villkoren i detta tillstånd.

Giltighet

Detta tillstånd gäller tillsvidare.

Tillståndshavaren ska inkomma med en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast 31.12.2029. Om ansökan om revidering av tillståndsvillkor inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 21 § 2 mom. punkt e) miljöskyddslagen.

Ersättning

ÅMHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor och föreskrifter utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning, MKB, i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2018:33) om miljökonsekvensbedömning och miljöbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen:

Allmänt

1. Tillståndshavaren är ansvarig och ska ha tillräcklig kunskap om verksamhetens miljöpåverkan. Tillståndshavaren ska tillämpa bästa tillgängliga teknik som enligt gängse branschkriterier är ekonomiskt möjligt då verksamhet enligt detta tillstånd utförs. Stallar, gårdsplan och andra konstruktioner ska hållas i sådant skick att miljöförorening, olyckor och olägenhet för människors hälsa förebyggs och begränsas. Djurstallarnas storlek och utformning ska stå i proportion till antalet djur och skötas så att risk för luktspridning och risk för förorening av vattenmiljön förhindras. Stallarnas skick ska kontrolleras regelbundet och underhållas vid behov. 7 § och 24 § e punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen
2. Tillståndshavaren ska utse en ansvarig person som har den kunskap som krävs för att övervaka samtliga arbetsmoment som utförs enligt detta miljötillstånd så att miljötillståndet följs. Tillståndshavaren ska till ÅMHM meddela personens namn och kontaktuppgifter och vid byte av ansvarig person uppdatera uppgifterna.
7 § miljöskyddslagen

3. Verksamhetsutövaren ansvarar för att det i proportion till antalet djur finns tillräcklig lagringskapacitet för gödseln. Lagringskapaciteten för gödsel ska vara så stor att den rymmer den gödsel som ansamlats under 12 månader avräknat den spillning som under växtsäsong sprids på växande gröda. Gödselanläggningarna ska även rymma strö, tvättvatten och annat likvärdigt vatten som leds till gödselsystemet.
5 § Ålands landskapsregeringsbeslut (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitratbeslutet)
4. För att förebygga risk för läckage och spill vid gödselhantering ska gödselplattor, gödselbrunnar och gödselrännor vara täta. Konstruktionerna och anläggningarna ska vara sådana att inget läckage uppstår i samband med tömning av gödseln.

Konstruktionernas täthet och skick ska kontrolleras och dokumenteras regelbundet eller minst varje gång dessa töms.
24 § a punkten miljöskyddslagen, 5 § 3 mom. och bilaga 3, 3 punkten nitratbeslutet
5. Tillståndshavaren ska med avseende på skydd av yt- och grundvatten tillse att tillräcklig spridningsareal i proportion till antalet djur finns att tillgå. Arealen ska beräknas utifrån de krav på gödselspridning som ställs i lagstiftning om utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket. Om spridning på åkermark inte kan ske ska gödseln omhändertas av godkänd mottagare.
4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen, 5-6 §§ nitratbeslutet
6. Tillståndshavaren ska tillse att spridning av gödseln sker i enlighet med bestämmelserna i nitratbeslutet.
24 § a punkten och 4 mom. miljöskyddslagen, 4 kap. 7-8 §§ och 5 kap. 11 § vattenlagen, 6-7 §§ och bilaga 3, 1 och 2 punkterna nitratbeslutet
7. Döda djur ska omhändertas så att förorening av grund- och ytvatten samt olägenhet för människors hälsa förhindras. Döda djur i form av slaktavfall ska föras till godkänd anläggning för behandling av animaliskt avfall i enlighet med förordning 1069/2009/EG. Själv döda djur inom den egna verksamheten ska föras till godkänd anläggning för behandling av det ifrågavarande animaliska avfallet. Döda djur inom den egna verksamheten får även bortskaffas genom nedgrävning. Nedgrävningen får inte medföra någon fara för människors eller djurs hälsa, inte ske på ett grundvattenområde, ett skyddsområde för vattentäkt, inte närmare än 250

meter från en brunn eller på ett område som inom kort efter nedgrävning ska plöjas eller grävas i. Biprodukterna måste grävas ned på minst en meters djup och täckas med jord direkt. Döda djur som inte grävs ned ska så snabbt som möjligt föras till godkänd anläggning för behandling av animaliskt avfall.

24 § b punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen

8. Kemikalier ska hanteras och användas så att eventuellt spill eller läckage inte kan nå avlopp, luft, mark eller vatten eller på annat sätt förorena miljön eller orsaka olägenhet utöver vad deras faktiska bruk föranleder. Kemikalier som används inom verksamheten ska antecknas i skötseljournal enligt villkor 11.

All personal som kommer i kontakt med kemikalier ska känna till kemikaliernas huvudsakliga egenskaper och hur de ska hantera eventuella olyckor. Svenskspråkiga säkerhetsdatablad för de använda kemikalierna ska finnas lätt tillgängliga i lokalen. Utrustning för uppsamling av eventuellt spill eller läckage ska finnas tillgängligt på anläggningen.

Vid anläggningen får endast sådana medel och kemikalier användas som är tillåtna enligt landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om kemikalier (1990:32)

4-5 §§ och 24 § e punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen

9. Bränsle ska lagras i ett lagringskärl, tank eller container, som ska vara typgodkänt och kärlet ska placeras på tät yta. Icke typgodkända tankar kan användas om lagringskärlet har en invallning eller motsvarande läckageskydd som minst rymmer en volym som motsvarar den mängd petroleumprodukter som förvaras i kärlet.

24 § e punkten miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § vattenlagen

10. Avfallshanteringen ska följa landskapslagen om renhållning (1981:3) och gällande kommunala föreskrifter samt skötas så att miljöförorening och olägenhet för människors hälsa förhindras. Allt avfall och farligt avfall ska separeras och hanteras med hänsyn till principen om bästa tillgängliga teknik samt förvaras i märkta och för ändamålet avsedda kärl. Avfallet ska återvinnas om det är tekniskt möjligt till en rimlig kostnad. Avfall och farligt avfall får endast lämnas till en av myndigheterna godkänd mottagare för ifrågavarande avfall.

Fodersäckar och ensilageplast får enligt Ålands landskapsregerings beslut (2003:35) inte eldas upp i verksamheten utan måste lämnas hos godkänd mottagare.

24 § b punkten miljöskyddslagen, 8a - 9 §§ och 13 § renhållningslagen

11. För kontroll av verksamhetens miljökonsekvenser ska en skötseljournal föras. I journalen ska finnas uppgifter om:
- antal djur och tidpunkt för kontroll av antalet djur
 - underhåll av för miljön kritiska konstruktioner, t.ex. gödselsystem och plansilon
 - gödselmängd, tidpunkt och skifte för gödselspridning
 - antal döda djur, tid och plats vid eventuell nedgrävning eller mottagare vid borttransport
 - kemikalier som används inom verksamheten

I det fall gödseln överläts ska i journalen antecknas datum, mängd, mottagare, fastighet där spridning ska ske samt mottagarens undertecknande om att denne förbinder sig att iaktta de krav vad avser gödselspridning som följer av detta beslut.

Journalen ska bevaras 5 år vid anläggningen och kunna uppvisas vid inspektion eller tillställas myndigheten.

Tillståndshavaren ska på begäran av ÅMHM uppge nödvändiga uppgifter och utredningar för kontroll av skötseljournalens tillförlitlighet.

26 § miljöskyddslagen, 4 § 3 mom. nitratbeslutet

12. Tillståndshavaren är skyldig att kontrollera, utreda och redovisa verksamhetens miljökonsekvenser vid avslutande av verksamhet. Meddelande om avveckling ska göras till ÅMHM, som kan besluta om sådana undersökningar, åtgärder och försiktighetsmått som krävs vid avveckling av verksamheten.

24 § d punkten miljöskyddslagen

Beslutsmotiveringar

Storgårds Lantbruk Ab ansöker om revidering av villkor i miljötillstånd för befintlig djurhållande verksamhet samt utökad verksamhet gällande nybyggnation av hönsburet på fastigheten Storgårds RNR 3:17 i Rangsby, Saltvik. Gården producerar idag hönsägg från cirka 11760 värphöns i konventionella burar och äggen plockas och paketeras dagligen i gårdens packeri. På gården finns också cirka 3500 platser för uppfödning. För att tillmötesgå den lokala efterfrågan på produkter planeras en utvidgning av djurplatser för värphöns. Planen är att uppföra ett hönsburet för cirka 7000 platser där halva utrymmet tas i bruk direkt. Det nya djurstallet planeras för frigående höns inomhus. I första hand ämnar man ha 4 åldersgrupper istället för 3 som man har idag, och att öka tiden mellan utplockning och insättning av djur. Djurantalet kommer därför inte i nuläget att öka betydande utan man ämnar ha kapacitet för ca 15000 värpande höns på sommarhalvåret och hålla paus i någon avdelning under vinterhalvåret för att få jämt utbud-efterfrågan. Om man däremot i framtiden väljer att inreda hela det planerade huset får man en kapacitet på cirka 18760 platser. Om den befintliga inredningen (inredda burar) byts mot frigående system så ökar också kapaciteten i de avdelningarna betydligt. Därför anhåller man om miljötillstånd för 232 djurenheter vilket motsvarar ca 20900 höns.

För att uppfylla lagringskapacitet på för stallgödsel har en ny gödselvårdsanläggning enligt samma modell som redan fanns på gården det vill säga väggar av betongelement på gjuten platta med tak över hela byggnaden uppförts. Gödselvårdsanläggningen är 15*12 meter stor som rymmer cirka 300 m³. Den totala lagringskapaciteten på gården blir då cirka 850 m³ vilket ger en gödsellagringskapacitet för 21250 hönsplatser (850 m³/0,04 m³/hönsplats).

Myndigheten konstaterar att verksamhetsutövaren har påvisat tillräcklig kunskap och att denne är organiserad på ett trovärdigt sätt. ÅMHM konstaterar vidare att företaget uppfyller kravet om verksamhetens organisation enligt 7 § miljöskyddslagen. ÅMHM har gjort en tillåtlighetsbedömning av verksamheterna samt granskat förutsättningarna för beviljande av tillstånd. ÅMHM konstaterar att då tillståndshavaren vid utförandet av verksamheterna iakttar de villkor som föreskrivs, kommer verksamheterna inte leda till sådan negativ miljöpåverkan som anges i 3 §, a till g punkterna i miljöskyddslagen. ÅMHM beviljar tillstånd med stöd av 17 § miljöskyddslagen då verksamheterna följer denna lag och den lagstiftning som anges i 10 § miljöskyddslagen.

Enligt miljöskyddslagens 18 § ska tillstånd beviljas tillsvidare om inte särskilda skäl föranleder att giltighetstiden begränsas. Myndigheten ser inga skäl till att begränsa giltighetstiden och beviljar ett tillsvidare tillstånd.

Vidare sägs i miljöskyddslagens 18 § att i ett tillstånd som beviljats tillsvidare ska bestämmas inom vilken tid en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast ska lämnas. ÅMHM fastställer tidpunkt för revidering till 10 år.

ÅMHM konstaterar att djurhållning i landskapet är en förutsättning för bevarandet av arter, biotoper och landskapsbilden. Emellertid medför hållande av djur även en risk för negativ miljöpåverkan. För att i enlighet med 17 § miljöskyddslagen uppfylla förutsättningar för tillstånd och i enlighet med 4 kap. 1 och 4 §§ samt 5 kap. 1-2 §§ i vattenlagen skydda vattenmiljön och enskilda och allmänna intressen åläggs tillståndshavaren enskilda villkor och föreskrifter i beslutet. Med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen samt 4 kap. 7 § vattenlagen ges nödvändiga villkor och föreskrifter om att hantera gödsel, kemikalier och avfall på ett miljömässigt godtagbart sätt, genomföra åtgärder och planera verksamheten och konstruktioner så att miljöförorening undviks samt att försämring av vattenkvalitet förebyggs. Därtill ska vissa uppgifter i verksamheten journalföras för tillsynen och kontrollen av att villkoren i tillståndet iakttas.

Verksamheten är förlagd på fastigheten Storgårds RNr 3:17 och gården ligger vid vägen i Rangsby, i östra Saltvik. Området är landsbygdspräglat och gården omgärdas av åkermark. Närmsta vattendrag är Kvarnboviken västerut och Ryssböle träsk sydost om gården. Båda vattendragen ligger mer än 1 km bort. I direkt anslutning till fastigheten Storgårds norra gräns finns ett mindre gravfält från yngre järnålder. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet konstaterar att det är oskäligt att kräva annan plats för den utökade verksamheten i enlighet med 6 § miljöskyddslagen och 4 kap. 6 § vattenlagen. Det gäller en befintlig verksamhet och utbyggnaden av hönsstallet berör fastighetens norra och nordvästra del och därmed inte betydande försämrar områdets kulturvärden. Med beaktande av verksamhet och plats ålägger dock Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet tillståndshavaren med stöd av 4 kap. 7 § vattenlagen nödvändiga villkor för att skydda vattenkvaliteten. Myndigheten konstaterar att

verksamheten inte förorsakar väsentlig olägenhet under förutsättning att villkoren följs och försiktighet i utförandet iakttas.

Lagring och utgödning av den stallgödsel som produceras i verksamheten kan medföra miljöförorening och försämring av vattenkvaliteten. En tillräckligt stor lagringskapacitet för gödsel i enlighet med vad som stadgas i 4 § och 5 § nitratbeslutet, täta konstruktioner samt regelbunden tillsyn och underhåll minskar risken för miljöförorening. För att uppfylla lagringskapacitet för stallgödsel uppger sökanden att man uppfört en ny gödselvårdsanläggning med väggar av betongelement på gjuten platta med tät takkonstruktion.

Gödselvårdsanläggningen är 15*12 meter stor som rymmer cirka 300 m³. Det ger en total lagring på cirka 850 m³ på gården vilket ger en lagringskapacitet för 21250 hönsplatser (850 m³/0,04 m³/hönsplats) och överstiger således de volymriktvärden som anges i bilaga 2 till nitratbeslutet beräknas belasta systemet under 12 månader (835 m³). Hönsen hålls alltid inomhus vilket medför att ingen belastning av gödsel sker utomhus runt verksamheten.

Även vatten från hårdgjorda ytor ska uppsamlas, lagras och spridas t.ex. med gödseln då det annars kan förorsaka försämring av vattenkvaliteten. Av samma anledning ska platsen där gödseln lastas vara hård och lastning ske på sådant sätt att spill till miljön inte sker.

Omhändertagande av gödseln som uppstår i verksamheten kan, om den inte sker på ett för miljön lämpligt sätt, förorsaka miljöförorening och försämring av vattenkvaliteten. En förutsättning, enligt 17 § miljöskyddslagen och 6 kap. 4 § vattenlagen för verksamhet i ansökt omfattning, är att möjlighet finns att på ett ur miljösynpunkt acceptabelt sätt kunna sprida eller på annat godtagbart sätt avsätta stallgödseln. Om inte tillräcklig spridningsareal disponeras av tillståndshavaren och alternativa sätt att omhänderta den gödsel som produceras saknas så måste djurhållningen begränsas i proportion till gödselproduktionen. Sökanden uppger att gården har 8,5 ha egen åkermark och arrenderar 57 ha. Då detta inte räcker till som spridningsareal har sökanden ingått avtal med fem andra jordbrukare. Sammanlagt finns cirka 245 ha tillgänglig spridningsareal. Överlåtelse av gödsel till någon som drar nytta av den kan tillåtas genom undantag enligt 5 § i nitratbeslutet. I villkor i detta beslut beviljas sådant undantag att gödsel får överlåtas till annan jordbrukare om denna accepterar att

lagra eller använda gödseln direkt med samma miljöhänsyn som krävs för hantering av gödsel enligt detta tillstånd.

Gödselspridning kan förorsaka miljöförorening och försämring av vattenmiljön vid olämpliga väderleksförhållanden. Tiden för spridning ska därav så långt som möjligt anpassas till sådana väderleks-, vind- och övriga förhållanden som medför minsta möjliga negativa inverkan på människor och miljö för att följa det som stadgas i 4 § miljöskyddslagen, 4 kap. 1, 4 och 7 §§ samt 5 kap. 1-2 §§ vattenlagen samt i enlighet med 6 § och bilaga 3 nitratbeslutet om gödselspridning. Även med tanke på luktspridning är det av stor vikt att vid varje gödselspridningstillfälle beakta vindriktningen i förhållande till närliggande bostäder. Tillståndshavaren åläggs att mylla eller bruka ner gödseln snarast möjligt efter spridning då det leder till avsevärt minskade ammoniakförluster jämfört med att låta gödseln ligga kvar på markytan efter spridning. Vid spridning av gödsel på hösten ska gödseln alltid omedelbart, senast inom ett dygn, myllas eller brukas ned. Spridningsteknik som minskar ammoniakförlusterna och luktolägenhet ska användas i enlighet med miljöskyddslagens 4 § 2 mom. om krav på bästa tillgängliga teknik. För att skydda vattenmiljön ska bevuxna skyddsremsor hållas kring vattentäcker, övriga vattendrag, enskilda brunnar och diken.

Att helt undvika viss luktspridning från djurhållning och gödselspridning är inte möjligt. Anläggningen uppförs i en traditionell jordbruksbygd på en plats där djurhållning redan bedrivs. Den luktspridning som förorsakas, med beaktande av ovanstående villkor, utgör sådan miljöförorening som avses i 24 § e punkten i miljöskyddslagen. Med beaktande av 4 § miljöskyddslagen inverkar villkoren dock inte så menligt på verksamheten att den omöjliggörs. Stallar och gårdsplan ska hållas så rena som möjligt för att undvika luktspridning och annan olägenhet för människor och miljö.

Storgårds lantbruk Ab bedriver verksamhet med värphöns i bur inomhus och då andra ytor där gödsel hanteras får hårda ytor samt att gödselspridning utförs kontrollerat riskerar den utökade verksamheten på hönsgården inte att leda till ökad halt av närsalter eller försämrade syreförhållanden i vattenområdet i enligt med bestämmelser i 5 kap. 9 § vattenlagen.

Döda djur ska omhändertas kontrollerat för att förhindra förorening av mark samt av grund- och ytvatten i enlighet med 5 § miljöskyddslagen och 4 kap. 4 och 7 §§ vattenlagen. Bortförskaffande av döda djur ska följa gällande bestämmelser i förordning 1069/2009/EG. Enligt Jord- och skogsbruksministeriets förordning (FFS 1192/2011) om insamling, transport och bortskaffande av animaliska biprodukter och därav framställda produkter får döda djur i den egna verksamheten på Åland grävas ner, dock med beaktande av ovannämnda villkor. Verksamhetsutövaren ska enligt miljöskyddslagen förebygga skadliga miljökonsekvenser och iaktta de försiktighetsmått som skäligen kan fodras för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvalitet och övriga olägenheter för människors hälsa. Vid fel hantering av produktionsdöda djur kan sanitära olägenheter uppstå och detta ska verksamhetsutövaren kontrollera och förhindra. Uppstår skadliga miljökonsekvenser ska även produktionsdöda djur förvaras på bästa möjliga hygieniska sätt och bortföras till godkänd anläggning för animaliskt avfall.

Verksamhetsutövaren ska enligt 4 § miljöskyddslagen vidta sådana åtgärder som rimligen kan krävas för att negativ miljöpåverkan undviks, undanröjs eller begränsas samt enligt 4 kap. 7 § vattenlagen iaktta de försiktighetsmått som skäligen kan fodras för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvalitet. Vid fel hantering av döda djur kan sanitära olägenheter uppstå och detta ska verksamhetsutövaren kontrollera och förhindra.

För att i enlighet med 9 § miljöskyddslagen förebygga förorening av mark och annan olägenhet för människor eller miljön ska tillståndshavaren följa ovan givna villkor vad avser kemikalier, avfall och bränsleförvaring.

ÅMHM finner efter att ha granskat tillståndsansökan att ändamålet med verksamheten kan nås med minsta olägenhet för miljön, utan att kostnaderna för dessa hänsyn medför att verksamheten omöjliggörs. Då tillståndshavaren beaktar villkoren som givits i tillståndet överstiger nyttan av att verksamheten bedrivs klart den skada eller olägenhet som kan följa av verksamhet med hönsgård om cirka 232 djurenheter på fastigheten Storgårds RNr 3:17 i Rangsby, Saltvik.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med 15 § i Ålands landskapsregeringsbeslut (2018:99) om taxa för ÅMHM. Dvs avgift debiteras enligt gällande taxa år 2018.

Djurhållning av fjäderfä motsvarande annan miljögranskningspliktig djurhållande verksamhet	1040,00 €
<u>Annonskostnad, delgivning ansökan</u>	<u>327,36 €</u>
Totalt*	1367,36 €

*Annonskostnad för delgivning av beslutet tillkommer.

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ordförande Ulrika Sandell-Boman
Prövningsnämnden
Beslutande

Mats Westman
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning

Ärendehantering

Ansökan

Storgårds lantbruk Ab har ansökt om revidering av villkor i miljötillstånd samt utökad djurhållande verksamhet i Rangsby, Saltvik.

Ansökan inkom 03.05.2018 och har kompletterats 16.05.2018, 08.03.2019, 08.04.2019 och 11.04.2019.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 18 april – 9 maj 2019 på ÅMHHM:s anslagstavla. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland 18.04.2019. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovan nämnda tid.

Yttranden

Inte några yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHHM har inte begärt utlåtanden.

Bemötande

ÅMHHM har inte hört Storgårds lantbruk Ab då ärendet inte tillförts material av annan än sökanden. Övriga sådana handlingar som föranleder bemötande har inte inkommit.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på ÅMHHM:s anslagstavla och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHHM:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på ÅMHHM:s hemsida, www.amhm.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.